

دانشگاه پیام نور
مرکز کرج

پایان نامه
برای دریافت مدرک کارشناسی ارشد
رشته علوم اقتصادی
بخش علمی: مدیریت اقتصاد حسابداری

عنوان پایان نامه:
بررسی تاثیر شاخص های توسعه بورس اوراق بهادار بر رشد اقتصادی
(مطالعه موردی: ایران)

نگارش:
ولی لطفی

استاد راهنما:
جناب آقای دکتر حسین میرزائی

استاد مشاور:
جناب آقای دکتر حسن صادقی

بهمن ماه ۱۳۹۰

پیوست ۳ (صورتجلسه دفاع از پایان نامه)

تاریخ:

شماره:

دانشگاه شاهرود

بسمه تعالی

صورتجلسه دفاع از پایان نامه دوره کارشناسی ارشد

جلسه دفاع از پایان نامه دوره کارشناسی ارشد خانم /

آقای.....

دانشجوی رشته..... به شماره دانشجویی.....

نحت عنوان «.....»

با حضور هیات داوران در روز..... مورخ...../...../..... ساعت..... در محل

ساختمان..... برگزار شد و هیات داوران پس از بررسی، پایان نامه مذکور را

شایسته نمره به عدد..... به حروف..... با درجه..... تشخیص داد.

ردیف	نام و نام خانوادگی	هیات داوران	مرتبه دانشگاهی	دانشگاه امومسه	اعضاء
۱		استاد راهنما			
۲		استاد مشاور			
۳		استاد داور			
۴		نماینده تحصیلات تکمیلی			

اینجانب ولی لطفی دانشجوی ورودی سال ۱۳۸۸ مقطع کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی گواهی می‌نمایم چنانچه در پایان نامه خود از فکر، ایده و نوشته دیگری بهره گرفته‌ام با نقل قول مستقیم یا غیر مستقیم منبع و ماخذ آن را نیز در جای مناسب ذکر کرده‌ام. بدیهی است مسئولیت تمامی مطالبی که نقل قول دیگران نباشد بر عهده خویش می‌دائم و جوابگوی آن خواهم بود. دانشجو تأیید می‌نماید که مطالب مندرج در این پایان نامه (رساله) نتیجه تحقیقات خودش می‌باشد و در صورت استفاده از نتایج دیگران مرجع آن را ذکر نموده است.

نام و نام خانوادگی دانشجو

تاریخ و امضاء

اینجانب ولی لطفی دانشجوی ورودی سال ۱۳۸۸ مقطع کارشناسی ارشد رشته علوم اقتصادی گواهی می‌نمایم چنانچه براساس مطالب پایان نامه خود اقدام به انتشار مقاله، کتاب، و ... نمایم ضمن مطلع نمودن استاد راهنما، با نظر ایشان نسبت به نشر مقاله، کتاب، و ... و به صورت مشترک و با ذکر نام استاد راهنما مبادرت نمایم.

نام و نام خانوادگی دانشجو

تاریخ و امضاء

کلیه حقوق مادی مترتب از نتایج مطالعات، آزمایشات و نوآوری ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه متعلق به دانشگاه پیام نور می‌باشد.

بهمن ماه ۱۳۹۰

تقدیرم بہ ۰۰۰

ضمیرن قدردانی از زحمات و مادر بزرگوارش و پیشانی تملک تقدیرم من کزنم بہ ہر مرزدا کار و مہربانم کہ مرا در کرد آوری

این مجہ و عیاری نہ وند.

تقدیر و تشکر:

پس بی کران ایند منان را که تو فوق انجام این پژوهش را به من الکرانی کرم بیلدی خداوند متعال، تو انتم این تحقیق علی را با من فیت به

پایان برسانم، مدیون زحمات استاد بزرگوار جناب آقای دکتر تهمین میرزائی، استاد راهنما، مشاورم جناب آقای دکتر صادق و داور محترم جناب آقای

غلامرضا یوسفی ششم، بر خود لازم می دانم کنان زنجیرت تقدیر و انی زبایم، که در تمام این مراحل این پژوهش با من و نظرات و راهنمایی های

ارزشمندشان این جانب را یاری نه وده اند.

چکیده

از جمله ویژگی‌های کشورهای توسعه یافته وجود بازارها و نهادهای مالی کارآمد است که ضمن ایفای نقشی مهم در اقتصاد کشور، زمینه رشد اقتصادی و توسعه کشور را فراهم می‌آورند. بورس اوراق بهادار به عنوان یکی از اصلی‌ترین ارکان بازار سرمایه در کشور قادر است ضمن تجهیز و سرازیر کردن پس اندازهای راكد در کشور و سوق دادن آنها به سمت تولید، رشد و توسعه را سرعت بخشد. ركود و رونق بورس اوراق بهادار تحت تاثیر عوامل خرد و كلان بسیاری قرار دارد كه از جمله این عوامل می‌توان متغیرهای كلان اقتصادی را نام برد. بین تحولات بورس اوراق بهادار و شرایط اقتصادی رابطه معنی داری وجود دارد و متقابلاً سیاست گذاری‌های كلان اقتصادی در هر کشوری، بورس اوراق بهادار را تحت تاثیر قرار می‌دهد. از این رو لازم است چگونگی تاثیر گذاری هر يك از شاخص‌های توسعه بورس اوراق بهادار بر رشد اقتصادی مشخص شود.

هدف اصلی این پژوهش، بررسی تاثیر شاخص‌های توسعه بورس اوراق بهادار بر رشد اقتصادی در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. بدین منظور نرخ رشد تولید ناخالص داخلی به عنوان متغیر كلان اقتصادی و عمق و عرض به عنوان شاخص‌های توسعه بورس اوراق بهادار در نظر گرفته شدند. داده‌های مورد نیاز به صورت فصلی سری زمانی طی دوره زمانی ۸۶-۱۳۷۷ گردآوری شد. روش آماری مورد استفاده در پژوهش حاضر آزمون همجمعی یوهانسون و الگوی تصحیح خطای برداری می‌باشد. پایایی متغیرها با استفاده از آزمون ریشه واحد دیکی - فولر تعمیم یافته بررسی شده و نتایج بیان می‌کند كه تمامی متغیرها به غیر از سه متغیر در سطح پایا نبوده ولی تفاضل مرتبه اول آنها پایا است. نتایج آزمون همجمعی یوهانسون نیز تاییدکننده وجود سه بردار همجمعی تعادلی در میان متغیرهای پژوهش می‌باشد. در نهایت به منظور برآورد الگوهای پژوهش از الگوی تصحیح خطای برداری استفاده گردید.

به طور کلی نتایج تخمین‌ها نشان می‌دهد كه سرمایه بازار، ارزش معاملات، نرخ تمرکز ده شركت و تركيب بر رشد اقتصادی تاثیر مثبت و معنادار دارد. همچنین نسبت گردش، تعداد شركت‌های پذیرفته شده و متوسط اندازه‌های شركت بر رشد اقتصادی بهادار تاثیر منفی و معنادار دارند.

واژگان کلیدی: بازار بورس اوراق بهادار، توسعه بورس اوراق بهادار، عمق بورس اوراق بهادار، عرض بورس اوراق

بهادار

فصل اول

کلیات پژوهش

Error! Bookmark not defined.	۲-۱- شرح و بیان مساله پژوهشی
Error! Bookmark not defined.	۳-۱- اهداف پژوهش
Error! Bookmark not defined.	۴-۱- کاربردهای متصور از تحقیق
Error! Bookmark not defined.	۵-۱- مراجع استفاده‌کننده از نتیجه پایان‌نامه
Error! Bookmark not defined.	۶-۱- فرضیه‌های پژوهش
Error! Bookmark not defined.	۷-۱- قلمرو پژوهش
Error! Bookmark not defined.	۱-۷-۱- قلمرو مکانی پژوهش
Error! Bookmark not defined.	۲-۷-۱- قلمرو زمانی پژوهش
Error! Bookmark not defined.	۳-۷-۱- قلمرو موضوعی پژوهش
Error! Bookmark not defined.	۸-۱- تعاریف واژه‌های عملیاتی پژوهش
Error! Bookmark not defined.	۹-۱- خلاصه

فصل دوم

ادبیات نظری و سوابق پژوهش

Error! Bookmark not defined.	۱-۲- مقدمه
Error! Bookmark not defined.	۲-۲- ابعاد توسعه مالی
Error! Bookmark not defined.	۱-۲-۲- محیط نهادی
Error! Bookmark not defined.	۲-۲-۲- محیط تجاری
Error! Bookmark not defined.	۳-۲-۲- ثبات مالی
Error! Bookmark not defined.	۴-۲-۲- بخش بانکی
Error! Bookmark not defined.	۵-۲-۲- بخش غیر بانکی
Error! Bookmark not defined.	۶-۲-۲- بازارهای مالی

Error! Bookmark not defined. اندازه، عمق و دسترسی ۷-۲-۲

Error! Bookmark not defined. جایگاه بورس اوراق بهادار در نظام توسعه مالی ۳-۲

Error! Bookmark not defined. بازار پول ۱-۳-۲

Error! Bookmark not defined. بازار سرمایه ۲-۳-۲

Error! Bookmark not defined. بورس اوراق بهادار (با ساختار) بورس اوراق بهادار ۱-۲-۳-۲

Error! Bookmark not defined. بازارهای خارج از بورس ۲-۲-۳-۲

Error! Bookmark not defined. بازار سوم ۳-۲-۳-۲

Error! Bookmark not defined. بازار چهارم ۴-۲-۳-۲

Error! Bookmark not defined. شاخص‌های توسعه بورس اوراق بهادار ۴-۲

Error! Bookmark not defined. عمق ۱-۴-۲

Error! Bookmark not defined. سرمایه بازار ۱-۱-۴-۲

Error! Bookmark not defined. ارزش معاملات ۲-۱-۴-۲

Error! Bookmark not defined. نسبت گردش ۳-۱-۴-۲

Error! Bookmark not defined. تعداد شرکت‌های پذیرفته شده در بازار بورس ۴-۱-۴-۲

Error! Bookmark not defined. عرض ۲-۴-۲

Error! Bookmark not defined. نرخ تمرکز بازار ده شرکت ۱-۲-۴-۲

Error! Bookmark not defined. متوسط اندازه شرکت‌های پذیرفته شده در بازار بورس ۲-۲-۴-۲

Error! Bookmark not defined. ترکیب بخشی ۳-۲-۴-۲

Error! Bookmark not defined. نرخ قابلیت سرمایه‌گذاری ۴-۲-۴-۲

Error! Bookmark not defined. خبرگی (کیفیت نهادی) ۳-۴-۲

Error! Bookmark not defined. رقابت‌مندی جهانی ۱-۳-۴-۲

Error! Bookmark not defined. بنیاد هریتیج ۲-۳-۴-۲

Error! Bookmark not defined. بانک جهانی ۳-۳-۴-۲

Error! Bookmark not defined. موسسه پی.آر.اس ۴-۳-۴-۲

Error! Bookmark not defined. موسسه ای. آی. یو ۵-۳-۴-۲

Error! Bookmark not defined. نشریه کانتری فورکاست ۶-۳-۴-۲

Error! Bookmark not defined. نشریه کانتری ریسک سرویس ۷-۳-۴-۲

Error! Bookmark not defined. بازارهای مالی و جایگاه آن در نظام اقتصادی ۵-۲

Error! Bookmark not defined. عوامل موثر بر رشد اقتصادی ۶-۲

Error! Bookmark not defined. هزینه‌های پژوهش و توسعه ۱-۶-۲

Error! Bookmark not defined. مخارج دولتی ۲-۶-۲

Error! Bookmark not defined. صادرات غیرنفتی ۳-۶-۲

Error! Bookmark not defined. توسعه مالی ۴-۶-۲

Error! Bookmark not defined. باز بودن تجاری ۵-۶-۲

Error! Bookmark not defined. نوسانات نرخ ارز ۶-۶-۲

Error! Bookmark not defined. جمعیت ۷-۶-۲

Error! Bookmark not defined. متغیرهای پولی ۸-۶-۲

Error! Bookmark not defined. توسعه فرهنگی ۹-۶-۲

Error! Bookmark not defined. سرمایه اجتماعی (انسانی) ۱۰-۶-۲

Error! Bookmark not defined. فساد مالی ۱۱-۶-۲

Error! Bookmark not defined. کسری بودجه ۱۲-۶-۲

Error! Bookmark not defined. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ۱۳-۶-۲

Error! Bookmark not defined. تورم ۱۴-۶-۲

Error! Bookmark not defined. بررسی رابطه علی توسعه مالی و رشد اقتصادی ۷-۲

Error! Bookmark not defined. سوابق پژوهش ۸-۲

Error! Bookmark not defined. پژوهش‌های خارجی ۱-۸-۲

Error! Bookmark not defined. پژوهش‌های داخلی ۲-۸-۲

Error! Bookmark not defined. خلاصه ۹-۲

فصل سوم

روش پژوهش

- Error! Bookmark not defined. ۱-۳-۱ مقدمه
- Error! Bookmark not defined. ۲-۳-۲ نوع پژوهش
- Error! Bookmark not defined. ۳-۳-۳ متغیرهای پژوهش
- Error! Bookmark not defined. ۴-۳-۴ فرضیه های پژوهش
- Error! Bookmark not defined. ۵-۳-۵ جامعه و نمونه آماری
- Error! Bookmark not defined. ۶-۳-۶ روش جمع‌آوری اطلاعات
- Error! Bookmark not defined. ۷-۳-۷ آزمون فرضیه‌های پژوهش
- Error! Bookmark not defined. ۱-۷-۳-۱ پایایی متغیرها
- Error! Bookmark not defined. ۱-۷-۳-۱-۱ آزمون ریشه واحد دیکی - فولر
- Error! Bookmark not defined. ۲-۷-۳-۱-۲ آزمون ریشه واحد دیکی - فولر تعمیم‌یافته
- Error! Bookmark not defined. ۲-۷-۳-۲ تعیین طول وقفه بهینه
- Error! Bookmark not defined. ۳-۷-۳-۳ همجمعی
- Error! Bookmark not defined. ۱-۳-۷-۳-۱ آزمون همجمعی با روش حداکثر درست نمایی یوهانسون
- Error! Bookmark not defined. ۴-۷-۳-۴ الگوی تصحیح خطای برداری
- Error! Bookmark not defined. ۸-۳-۸ استفاده از نرم افزار و رایانه برای انجام آزمون فرضیه ها

فصل چهارم

تجزیه و تحلیل داده‌ها

- Error! Bookmark not defined. ۱-۴-۱ مقدمه
- Error! Bookmark not defined. ۲-۴-۲ تجزیه و تحلیل توصیفی متغیرهای پژوهش
- Error! Bookmark not defined. ۳-۴-۳ آزمون فرضیه های پژوهش
- Error! Bookmark not defined. ۱-۳-۴-۱ آزمون پایایی متغیرها
- Error! Bookmark not defined. ۲-۳-۴-۲ تعیین طول وقفه بهینه
- Error! Bookmark not defined. ۳-۳-۴-۳ آزمون همجمعی یوهانسون

Error! Bookmark not defined. خلاصه ۴-۴

فصل پنجم

نتیجه گیری و پیشنهادها

Error! Bookmark not defined. یافته‌های پژوهش ۲-۵

Error! Bookmark not defined. نتایج آزمون فرضیه اول ۱-۲-۵

Error! Bookmark not defined. نتایج آزمون فرضیه دوم ۲-۲-۵

Error! Bookmark not defined. نتایج آزمون فرضیه سوم ۳-۲-۵

Error! Bookmark not defined. نتایج آزمون فرضیه چهارم ۴-۲-۵

Error! Bookmark not defined. نتایج آزمون فرضیه پنجم ۵-۲-۵

Error! Bookmark not defined. نتایج آزمون فرضیه ششم ۶-۲-۵

Error! Bookmark not defined. نتایج آزمون فرضیه هفتم ۷-۲-۵

Error! Bookmark not defined. بررسی فرضیه‌های پژوهش ۳-۵

Error! Bookmark not defined. پیشنهادهای ناشی از پژوهش ۱-۳-۵

Error! Bookmark not defined. پیشنهاد برای پژوهش‌های آتی ۲-۳-۵

Error! Bookmark not defined. پیوست‌ها

Error! Bookmark not defined. منابع

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۷۷.....	جدول (۱-۳): متغیرهای پژوهش و معیارهای اندازه‌گیری آنها.....
۹۵.....	جدول (۲-۴): نتایج آزمون ریشه واحد دیکی - فولر تعمیم‌یافته در سطح متغیرها.....
۹۶.....	جدول (۳-۴): نتایج آزمون ریشه واحد دیکی - فولر تعمیم‌یافته در تفاضل مرتبه اول متغیرها.....
۹۷.....	جدول (۴-۴): تعیین طول وقفه بهینه برای شاخص عمق بورس اوراق بهادار و متغیرهای رشد اقتصادی.....
۹۸.....	جدول (۵-۴): تعیین طول وقفه بهینه برای شاخص عرض بورس اوراق بهادار و متغیر رشد اقتصادی.....
۹۹.....	جدول (۶-۴): نتایج آزمون همجمعی برای شاخص عمق بورس اوراق بهادار و متغیر رشد اقتصادی.....
۱۰۳.....	جدول (۷-۴): نتایج آزمون همجمعی برای شاخص های عرض بورس اوراق بهادار و متغیر رشد اقتصادی.....

فصل اول

کلیات پژوهش

بازار سرمایه یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی کشورها می‌باشد. این بازار ارتباط نزدیکی با ساختار اقتصادی کشور داشته و نقاط قوت و ضعف آن می‌تواند نشان‌دهنده وضعیت اقتصادی کشور باشد. توسعه بازار سرمایه می‌تواند نقش مهمی در رشد تولید ناخالص داخلی کشور و رفاه عمومی جامعه ایفا کند. آمارهای موجود نشان می‌دهد که بورس‌های توسعه یافته در کشورهای پیشرفته قرار داشته و در این کشورها پیش از هر امری امنیت سرمایه‌گذاری برای ورود سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی به بورس فراهم می‌شود. امنیت بازار تحت تأثیر عوامل متفاوتی از قبیل عوامل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و جز این‌ها قرار دارد. اما در این پژوهش سعی بر آن است تأثیر شاخص‌های توسعه بورس اوراق بهادار یعنی عمق و عرض بازار بر روی رشد اقتصادی مورد بررسی قرار گیرد.

در این فصل پس از بیان مقدمه به شرح و بیان مساله پژوهشی پرداخته می‌شود. سپس با بیان اهداف پژوهش، در مورد کاربردهای متصور و مراجع استفاده کننده از نتایج تحقیق بحث خواهد شد. سپس فرضیه‌های پژوهش معرفی گردیده و ضمن معرفی قلمرو پژوهش، واژه‌های عملیاتی پژوهش معرفی می‌شود. سرانجام خلاصه ای از فصل اول ارائه می‌شود.

۱-۲- شرح و بیان مساله پژوهشی

طبق نظریه‌های اقتصاد کلان، انباشت سرمایه فیزیکی یکی از شرایط لازم برای رشد اقتصاد ملی به حساب می‌آید. به عبارتی به‌کارگیری مطلوب نیروی کار در فرآیند تولید، تا حد زیادی به میزان سرمایه موجود بستگی دارد و انباشت سرمایه در تعیین میزان افزایش ستانده کل و ستانده سرانه نیروی کار نقش مهمی ایفا می‌نماید. به طریق اولی، همراه با گسترش زمینه‌های افزایش تولید و بهره‌وری در اقتصاد ملی، میزان پیشرفت جامعه با میزان سرمایه گذاری انجام شده در آن، رابطه همسو و متناسب دارد. بسیاری از مطالعات اقتصادی تایید می‌کنند که در صورت فقدان سرمایه کافی، رشد اقتصادی با مشکل جدی مواجه می‌شود (عبده

تبریزی، ۱۳۸۳). بسیاری از کشورهای در حال توسعه نیز با مشکل اساسی کمبود سرمایه روبه‌رو هستند. از آن‌جا که انباشت سرمایه یکی از مهم‌ترین منابع رشد مداوم اقتصادی یک کشور به شمار می‌رود، می‌توان از طریق بازارهای مالی، فرآیند تشکیل سرمایه را تسریع نمود. بازارهای مالی به سبب نقش اساسی در گردآوری منابع از طریق پس‌اندازهای کوچک و بزرگ موجود در اقتصاد ملی، بهینه‌سازی گردش منابع مالی و هدایت آن‌ها به سوی مصارف و نیازهای سرمایه‌گذاری در بخش‌های مولد اقتصادی، مورد توجه قرار می‌گیرند. اثرات مثبت بازار اوراق بر توسعه اقتصادی از جمله: افزایش انگیزه سرمایه‌گذاری از طریق کاهش ریسک، قیمت‌گذاری ریسک و تسهیل ریسک نقدینگی و تجهیز و بسیج سپرده‌ها و غیره آنقدر زیاد و حساس است که برخی از اقتصاد دانان بر این عقیده اند که تفاوت اقتصادی توسعه یافته و توسعه نیافته، نه در تکنولوژی پیشرفته بلکه در وجود بازارهای مالی یکپارچه، فعال و گسترده است؛ بازارهایی که کشورهای توسعه نیافته از آن محروم هستند. این مطالعات نشان می‌دهد که سطح توسعه بازارهای مالی، به ویژه بازار سهام، و تاثیری که بر تامین مالی شرکت‌ها و انتخاب روش تامین مالی شرکت‌ها دارد، در نهایت، تاثیر شگرفی بر رشد اقتصادی بر جای می‌گذارد. بازارهای مالی پیشرفته نظیر بازارهای مالی کشورهای پیشرفته صنعتی، حجم قابل ملاحظه‌ای از سرمایه مالی اقتصاد خود را در کنترل دارند. این بازارها با ایجاد انگیزه پس‌انداز کردن و تبدیل پس‌انداز به سرمایه‌گذاری با هدف تشکیل سرمایه نقش مهمی در تسریع رشد اقتصادی بر عهده می‌گیرند (ختایی و همکاران، ۱۳۷۸).

میلر (۲۰۰۲) توسعه بورس اوراق بهادار را از طریق سه مشخصه اصلی عمق^۱، عرض^۲ و خبرگی^۳ توصیف می‌کند. به اعتقاد میلر (۲۰۰۲) مشخصه عمق اشاره به اندازه و نقدشوندگی بورس اوراق بهادار دارد. عمق بازار مهم است زیرا با توانایی برای تجهیز سرمایه و تنوع‌سازی ریسک همبستگی مثبت دارد (دمیرگوچ - کونت و لوین^۴، ۱۹۹۵). بازار ثانویه عمیق‌تر این امکان را برای شرکت‌ها فراهم می‌آورد تا با کاهش ریسک، بازدهی مورد انتظار سرمایه‌گذاران را نیز پایین بیاورد و بدین ترتیب شرکت‌ها با پرداخت هزینه‌ای پایین‌تر

۱. Depth

۲. Breadth

۳. Sophistication

۴. Demircuc - Kunt & Levine

در قبال تامین مالی از محل حقوق صاحبان سهام، سرمایه خود را افزایش دهند. میلر (۲۰۰۲) برای اندازه‌گیری عمق بورس اوراق بهادار از چهار معیار سرمایه بازار، ارزش معاملات، نسبت گردش و تعداد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار استفاده می‌نماید. همچنین میلر (۲۰۰۲) مشخصه عرض را بر حسب تنوع بازار بر حسب مشارکت شرکت‌های بزرگ و کوچک، انواع شرکت‌ها از بخش‌های مختلف صنعت و سرمایه‌گذاران خارجی تعریف می‌کند. عرض ریسک کل بازار را کاهش می‌دهد، مالکیت گسترده را ترغیب می‌کند که به نوبه خود سرمایه را افزایش می‌دهد و شرکت‌های کوچک‌تر را قادر می‌سازد تا به سرمایه‌ای دسترسی داشته باشند که در غیاب شرکت‌های بزرگتر در بازار موجود نبود. میلر (۲۰۰۲) نرخ تمرکز ده شرکت برتر بازار، ترکیب بخشی و متوسط اندازه شرکت‌های پذیرفته در بورس اوراق بهادار را به عنوان مهم‌ترین معیارهای اندازه‌گیری عرض بورس اوراق بهادار در نظر می‌گیرد. در نهایت خبرگی بر مدیریت و اداره بازار اشاره دارد. زمانی که تعداد بنگاه‌های اقتصادی بیشتری در بازار حضور دارند، متوسط هزینه فناوری‌های پیچیده معاملاتی کاهش می‌یابد و شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران حساسیت بیشتری در بازار برای انجام معاملات از خود نشان خواهند داد. فساد که مختص برخی از بازارهای کوچک می‌باشد، می‌تواند به واسطه نظارت بیشتر کاهش یافته یا برعکس به دلیل اجرای ناکارآمد برنامه‌های خصوصی‌سازی و نتیجتاً مالکیت مطلق تعداد اندکی از سهامداران بر سهام افزایش یابد. خبرگی همچنین تابعی از روش‌های پرداخت (بدهی)، قوانین و مقررات بورس اوراق بهادار، مالیات و دیگر هزینه‌های معاملاتی و کارایی بازار می‌باشد.

پژوهش حاضر درصدد است میزان اثرگذاری شاخص‌های توسعه بورس اوراق بهادار بر رشد اقتصادی ایران را طی دوره زمانی ۸۶-۱۳۷۷ بررسی نماید. اما در نظر گرفتن دوره زمانی پژوهش به شکل فصلی و در دسترس نبودن داده‌های مربوط به معیارهای اندازه‌گیری خبرگی بورس اوراق بهادار به شکل فصلی، مانع از آن می‌شود تا بتوان این معیار را به عنوان یکی از متغیرهای مستقل در این پژوهش در نظر گرفت. بنابراین در پژوهش حاضر توسعه بورس اوراق بهادار با کمک دو مشخصه اصلی عمق و عرض تعیین می‌شود.

در نهایت با توجه به توضیحات فوق می‌توان گفت پژوهش حاضر به دنبال یافتن پاسخ برای دو سوال زیر می‌باشد:

- ۱- آیا عمق بورس اوراق بهادار بر رشد اقتصادی تأثیر دارد؟
- ۲- آیا عرض بورس اوراق بهادار بر رشد اقتصادی تأثیر دارد؟

۱-۳- اهداف پژوهش

اهداف پژوهش عبارتند از:

- ۱- تعیین تأثیر سرمایه بازار بر رشد اقتصادی در ایران
- ۲- تعیین تأثیر ارزش معاملات بر رشد اقتصادی در ایران
- ۳- تعیین تأثیر نسبت گردش بر رشد اقتصادی در ایران
- ۴- تعیین تأثیر تعداد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار بر رشد اقتصادی در ایران
- ۵- تعیین تأثیر نرخ تمرکز ده شرکت برتر بازار بر رشد اقتصادی در ایران
- ۶- تعیین تأثیر ترکیب بخشی بر رشد اقتصادی در ایران
- ۷- تعیین تأثیر متوسط اندازه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار بر رشد اقتصادی در ایران

۴-۱- کاربردهای متصور از تحقیق

هدف این پژوهش بررسی تاثیر شاخص‌های توسعه بورس اوراق بهادار بر رشد اقتصادی در ایران می‌باشد. نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر می‌تواند در سه حوزه زیر کاربرد داشته باشد:

۱- در حوزه دانشگاهی، نتایج به دست آمده از این پژوهش باعث تقویت چهارچوب نظری در مورد تأثیرگذاری شاخص‌های توسعه بورس اوراق بهادار بر رشد اقتصادی از دیدگاه اقتصاد در حال توسعه‌ای مانند اقتصاد ایران می‌شود. ارتباط بین توسعه بورس اوراق بهادار و رشد اقتصادی برای کشورهای پیشرفته در طول چندین سال گذشته به خوبی مورد بررسی قرار گرفته و در نهایت نیز تایید شده است. با این وجود نتایج تجربی برای مورد اقتصادهای در حال توسعه همچنان ناقص باقی مانده است.

۲- در حیطه سیاست‌گذاری این امید می‌رود که یافته‌های ما به مجموعه نهادهای قانون‌گذار کمک نماید تا در راستای دستیابی به اهداف رشد اقتصادی، درک بهتری از رفتار بورس اوراق بهادار و چگونگی توسعه آن داشته باشند.

۳- در نهایت اینکه با آگاهی پیدا کردن از چگونگی تأثیرگذاری شاخص‌های توسعه بورس اوراق بهادار بر رشد اقتصادی، بخش غیر دولتی قادر خواهند بود تا فعالانه مطابق با تغییرات توسعه بورس اوراق بهادار و نتیجتاً پیش بینی شرایط رشد اقتصادی در آینده، نسبت به تدوین یا تعدیل اهداف و برنامه‌ریزی‌های کوتاه و بلند مدت خود مبادرت ورزند.

۱-۵- مراجع استفاده‌کننده از نتیجه پایان‌نامه

با توجه به توضیحات گفته شده در شرح و بیان مساله پژوهش، در مورد مراجع استفاده‌کننده از نتیجه پایان‌نامه به موارد زیر اشاره می‌شود:

۱- سازمان بورس اوراق بهادار

۲- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۳- سازمان خصوصی‌سازی

۴- وزارت بازرگانی

۵- انواع شرکت‌ها از قبیل تولیدی، بازرگانی و خدماتی

۶- سرمایه‌گذاران حقوقی و حقیقی

۱-۶- فرضیه‌های پژوهش

فرضیه فرعی اول: بین سرمایه بازار و رشد اقتصادی رابطه وجود دارد.

فرضیه فرعی دوم: بین ارزش معاملات و رشد اقتصادی رابطه وجود دارد.

فرضیه فرعی سوم: بین نسبت گردش و رشد اقتصادی رابطه وجود دارد.

فرضیه فرعی چهارم: بین تعداد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار و رشد اقتصادی رابطه وجود دارد.